

UCHWAŁA Nr 404/X/17

Rady Wydziału Ekonomii i Zarządzania Uniwersytetu w Białymstoku
z dnia 12.06.2017r.

w sprawie planu studiów, programu i efektów kształcenia studiów doktoranckich w zakresie ekonomii od roku akademickiego 2017/2018

Podstawa prawna:

- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 10 lutego 2017 r. w sprawie kształcenia na studiach doktoranckich w uczelniach i jednostkach naukowych (Dz.U. z 2017 r. poz. 256);
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie studiów doktoranckich i stypendiów doktoranckich (Dz.U. z 2016 r. poz. 558);
- USTAWA z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji z późn. zm. (Dz.U. z 2016 r. poz. 64, 1010);
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4 – poziomy 6–8 (Dz.U. z 2016 r. Poz. 1594);
- Uchwała nr 2035 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 29 marca 2017 r. w sprawie wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu określających zasady tworzenia planów i programów studiów doktoranckich.

Rady Wydziału Ekonomii i Zarządzania Uniwersytetu w Białymstoku wprowadza efekty kształcenia, plan i program studiów doktoranckich w zakresie ekonomii obowiązujący od roku akademickiego 2017/2018, co wynika z dostosowania do obowiązujących przepisów.

§1

Studia doktoranckie w zakresie ekonomii na Wydziale Ekonomii i Zarządzania Uniwersytetu w Białymstoku trwają 4 lata (8 semestrów). Prowadzone są w formie stacjonarnej i niestacjonarnej według tego samego planu studiów z wyjątkiem wymiaru godzinowego praktyki zawodowej.

§2

Plan studiów zawiera:

1. Moduł 1. *Przedmioty podstawowe* obejmuje 11 obowiązkowych przedmiotów ogólnoeconomicznych, metodologicznych, podstaw dydaktyki oraz język angielski w badaniach naukowych. Łącznie do realizacji w module 1. na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych: 273 godziny zajęć; 16,5 pkt. ECTS.
2. Moduł 2. *Przedmioty podstawowe do wyboru* zawiera zajęcia z dyscypliny dodatkowej proponowane do wyboru w procedurze doktorskiej (filozofia, socjologia) oraz

- seminarium doktorskie. Łącznie do realizacji w module 2. na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych: 126 godzin zajęć, 11 pkt. ECTS.
3. Moduł 3. *Przedmioty rozwijające umiejętności dydaktyczne* obejmuje zajęcia metodyczne i praktyczne umożliwiające zdobycie praktycznej wiedzy i umiejętności wymaganych w pracy nauczyciela akademickiego. Doktorant realizuje 5 przedmiotów z zaproponowanej oferty konwersatoriów. Łącznie do realizacji w module 3. na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych: 35 godzin zajęć, 5 pkt. ECTS.
  4. Zajęcia fakultatywne Modułu 4. *Przedmioty rozwijające umiejętności zawodowe* prowadzone są w formach aktywizujących doktorantów, takich jak: konwersatoria, projekty i warsztaty. Doktorant realizuje 8 przedmiotów z zaproponowanej oferty konwersatoriów. Łącznie do realizacji w module 4. na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych: 112 godzin zajęć, 8 pkt. ECTS.
  5. Moduł 5. *Przedmioty rozwijające umiejętności miękkie* obejmuje zajęcia praktyczne z zakresu kształtowania umiejętności społecznych wymaganych w działalności naukowej i pracy nauczyciela akademickiego, w tym komunikacji i kontroli zachowań (w tym radzenia sobie ze stresem), a także rozwoju osobistego (retoryka i zarządzanie czasem). Doktorant realizuje 2 przedmioty z zaproponowanych. Łącznie do realizacji w module 5. na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych: 14 godzin zajęć, 1 pkt. ECTS (2 x 0,5 ECTS).
  6. Praktyki zawodowe na studiach stacjonarnych realizowane są w wymiarze 30 godzin w roku akademickim (1 pkt. ECTS), w semestrze siódmym 15 godzin (0,5 pkt. ECTS), łącznie 105 godzin (3,5 pkt. ECTS). W przypadku studiów niestacjonarnych wymiar praktyk to 14 godzin w roku akademickim (1 pkt. ECTS), w semestrze siódmym 10 godzin (0,5 pkt. ECTS), łącznie 52 godzin (3,5 pkt. ECTS).

§3

1. Udział doktoranta w zajęciach aktywnych – seminariach, konwersatoriach, projektach, warsztatach naukowych i lektoratach – jest obowiązkowy.
2. Nieobecność doktoranta na zajęciach obowiązkowych powyżej 30% godzin ujętych w planie studiów w danym roku akademickim może być podstawą skreślenia z listy uczestników studiów doktoranckich z powodu niewypełnienia obowiązków wynikających z planu i programu studiów doktoranckich.
3. Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia są zobowiązani do prowadzenia list obecności doktorantów.

§ 4

1. Seminaria doktoranckie są prowadzone łącznie dla uczestników wszystkich lat studiów, oddzielnie dla doktorantów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.
2. Seminarium może prowadzić każdy samodzielny pracownik naukowo-dydaktyczny, który jest opiekunem lub promotorem minimum czterech doktorantów, łącznie ze wszystkich lat studiów oraz absolwentów studiów doktorskich (posiadających otwarte doktoraty), nie dłużej niż cztery semestry po ukończeniu studiów.
3. Dopuszcza się organizowanie seminariów łączonych, prowadzonych przez dwóch lub trzech samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych, zajmujących się zbliżonym obszarem badawczym. Godziny dydaktyczne nauczycieli uczestniczących we wspólnym seminarium nie mogą przekraczać wymiaru zajęć przewidzianych w planie studiów (i realizowanych przez uczestników studiów doktoranckich).
4. Promotor/opiekun naukowy dokonuje oceny doktoranta na koniec każdego roku akademickiego wpisując do USOS i Sprawozdania Doktoranta ocenę z seminarium. Przedmiotem oceny jest wkład pracy w przygotowanie do seminarium, aktywność na

seminarium oraz postęp w realizacji rozprawy doktorskiej, w tym wypełnienie wymogów terminowych przygotowania pracy doktorskiej określonych w programie studiów. Doktorant powinien systematycznie uczestniczyć w seminariach doktoranckich, przedstawiać promotorowi / opiekunowi naukowemu wyniki swojej pracy badawczej i przynajmniej raz w roku akademickim wystąpić na seminarium naukowym katedry/zakładu promotora/opiekuna naukowego.

5. Każde seminarium doktoranckie powinno być ujęte w planie studiów na podstawie imiennego wykazu doktorantów i osób prowadzących, który należy dostarczyć do Sekretariatu Studiów Doktorskich w terminie do 10 października każdego roku.

§ 5

1. Zajęcia fakultatywne rozwijające umiejętności dydaktyczne są prowadzone wyłącznie w formach aktywizujących doktorantów. Zamierzeniem jest, aby zajęcia te umożliwiły zapoznanie się z praktyczną stroną zawodu nauczyciela akademickiego oraz kształtowały wybrane umiejętności dydaktyczne np. planowanie zajęć ze studentami czy zastosowanie metod dydaktycznych w praktyce.
2. Zajęcia fakultatywne realizowane są w wymiarze umożliwiającym uzyskanie 5 pkt. ECTS. Wymiar każdego przedmiotu wynosi 7 godzin zajęć i 1 pkt ECTS. Lista oferowanych przedmiotów jest przedstawiana uczestnikom studiów doktoranckich do wyboru. Przedmioty wybierane są przez doktorantów w drodze tajnego głosowania zwykłą większością głosów. Głosowanie organizuje Kierownik Studiów Doktorskich w drugim semestrze studiów.
3. Każdy przedmiot fakultatywny kończy się zaliczeniem na ocenę. Uzyskanie zaliczenia każdego z wybranych przedmiotów wymaga aktywnego uczestnictwa w dyskusji/warsztatach oraz wykonania wymaganego zadania na ocenę.

§ 6

1. Zajęcia fakultatywne rozwijające umiejętności zawodowe są prowadzone w formach aktywnych. Proponowane są warsztaty, konwersatoria i zajęcia projektowe. Celem zajęć jest kształtowanie warsztatu badawczego doktorantów przez zapoznanie się z obszarami badawczymi i stosowanymi metodami w rozwiązywaniu problemów ekonomicznych w badaniach podejmowanych w katedrach i zakładach Wydziału Ekonomii i Zarządzania UwB.
2. Zajęcia fakultatywne tego modułu realizowane są w wymiarze umożliwiającym uzyskanie 8 pkt. ECTS. Wymiar każdego przedmiotu wynosi 14 godzin zajęć i 1 pkt. ECTS. Lista oferowanych przedmiotów jest przedstawiana uczestnikom studiów doktoranckich do wyboru. Osiem przedmiotów wybieranych jest przez doktorantów w drodze tajnego głosowania zwykłą większością głosów. Głosowanie organizuje Kierownik Studiów Doktorskich w drugim semestrze studiów.
3. Każdy przedmiot fakultatywny kończy się zaliczeniem na ocenę. Uzyskanie zaliczenia każdego z wybranych przedmiotów wymaga aktywnego uczestnictwa w zajęciach oraz wykonania wymaganego zadania na ocenę. Zaliczenie każdego z wybranych przedmiotów polega na wykonaniu jednego z następujących zadań:
  - a) opracowanie eseju, artykułu do czasopisma lub rozdziału do monografii zbiorowej na podstawie wystąpień podczas konwersatorium i na warsztatach naukowych oraz referatu i prezentacji dotyczących tematyki zaliczanego przedmiotu.
  - b) przygotowanie indywidualnego lub zespołowego wniosku o grant młodych naukowców (BMN), grant badawczy (NCN), badawczo-rozwojowy (NCBiR), projektu w ramach konkursu w programach Unii Europejskiej lub innego projektu

w ramach konkursów ogłaszanych przez różne jednostki rządowe, samorządowe, fundusze celowe, fundacje;

- c) kierowanie zespołem realizującym projekt lub zadanie zlecone przez przedsiębiorstwo, samorząd lub inną jednostkę organizacyjną do wykonania przez Wydział Ekonomii i Zarządzania UwB.

§ 7

1. Zajęcia fakultatywne rozwijające umiejętności miękkie prowadzone są wyłącznie w formie warsztatów wymagających aktywnego uczestnictwa doktorantów. Zamierzeniem jest, aby zajęcia te kształtowały umiejętności interpersonalne i doskonaliły sztukę wystąpień doktorantów.
2. W tym module planu studiów każdy doktorant powinien uzyskać 1 pkt. ECTS. Wszystkie przedmioty mają po 0,5 pkt. ECTS i wymiar 7 godz., oznacza to, że uczestnik studiów doktoranckich musi odbyć i zaliczyć zajęcia z dwóch przedmiotów. Lista oferowanych przedmiotów jest przedstawiana uczestnikom studiów doktoranckich do wyboru. Dwa przedmioty wybierane są przez doktorantów w drodze tajnego głosowania zwykłą większością głosów. Głosowanie organizuje Kierownik Studiów Doktorskich w drugim semestrze studiów.
3. Każdy przedmiot fakultatywny kończy się zaliczeniem na ocenę. Uzyskanie zaliczenia każdego z przedmiotów wymaga aktywnego uczestnictwa w zajęciach oraz wykonania wymaganego zadania na ocenę.

§ 8

1. Sylabus musi być opracowany dla każdego przedmiotu, ujętego w planie studiów według wzoru obowiązującego na Uniwersytecie w Białymstoku.
2. Każdy nauczyciel prowadzący zajęcia lub którego przedmiot znajduje się w ofercie studiów doktoranckich, zobowiązany jest do aktualizacji sylabusu na dwa tygodnie przed rozpoczęciem kolejnego roku akademickiego. Sylabusy powinny być zamieszczone w USOS oraz podpisane i złożone w wersji papierowej w Sekretariacie Studiów Doktoranckich.

§ 9

1. Praktyki zawodowe uczestników studiów stacjonarnych są realizowane w wymiarze 30 godzin w roku akademickim, 1 pkt. ECTS, w semestrze siódmym 15 godzin i 0,5 pkt. ECTS. (Łącznie 105 godz. = 3,5 pkt. ECTS). Na studiach niestacjonarnych wymiar praktyk jest niższy, wynosi 14 godzin w roku akademickim (1 pkt. ECTS), w semestrze siódmym 10 godzin (1 pkt. ECTS), łącznie 52 godziny (3,5 pkt. ECTS).
2. Praktyki powinny być realizowane na podstawie planu zajęć na Wydziale Ekonomii i Zarządzania lub na Wydziale Ekonomiczno-Informatycznym w Wilnie UwB, w tym w pierwszej kolejności w Katedrze/Zakładzie promotora/opiekuna naukowego doktoranta.
3. W czasie pierwszego roku studiów doktorant ma obowiązek uczestniczyć w szkoleniu Bezpieczeństwo i Higiena Pracy z zakresu pracy na stanowisku asystenta w szkole wyższej. Szkolenie kończy się zaliczeniem (bez oceny).
4. Doktorant zatrudniony jako nauczyciel akademicki jest zwolniony z praktyk zawodowych na podstawie wniosku zainteresowanego.
5. Uczestnicy doktoranckich studiów niestacjonarnych praktyki zawodowe realizują na studiach niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia. Prowadzenie zajęć w ramach

praktyki zawodowej doktoranta nie usprawiedliwia jego nieobecności na zajęciach realizowanych zgodnie z planem studiów.

6. Zaliczenie praktyk (wpis w USOS na „zal”) w danym roku następuje na podstawie dokumentu Zaliczenie Praktyk Zawodowych oraz protokołu hospitacji zajęć przez prowadzącego przedmiot, promotora/opiekuna naukowego lub/i kierownika Katedry/Zakładu. Doktoranci prowadzący samodzielnie zajęcia, w tym będący nauczycielami akademickimi, składają kserokopię sprawozdania z przeprowadzonych zajęć oraz protokołów z hospitacji. Brak protokołu z hospitacji uniemożliwia zaliczenie praktyk, przyznanie punktów ECTS oraz uzyskanie punktów za praktyki przy ubieganiu się o stypendium.

§ 10

1. Zajęcia Język angielski w badaniach ekonomicznych prowadzone są w formie aktywnej konwersacji na tematy z zakresu aktualnego stanu gospodarki, wybranych przez doktorantów tematów badawczych oraz innych z obszaru nauk ekonomicznych.
2. Zajęcia z przedmiotu trwają 3 lata. Pierwszy i drugi rok zajęć kończy wpis zaliczenia na ocenę. Po 3 roku zajęć doktorant zdaje egzamin ustny.
3. Doktoranci posiadający certyfikat z języka angielskiego (min. poziom B2, lista certyfikatów Rozporządzenie MNiSzW z dn. 26 września 2016 r) mogą wnioskować o zwolnienie z zajęć: Język angielski w badaniach ekonomicznych. Wymagane jest również przedstawienie certyfikatu lektorowi prowadzącemu te zajęcia.

§ 11

1. Doktorant - uczestnik studiów doktoranckich na Wydziale Ekonomii i Zarządzania Uniwersytetu w Białymstoku, aby ukończyć studia musi uzyskać łącznie 45 pkt. ECTS, w tym:
  - w ciągu pierwszego roku studiów 13 pkt. ECTS
  - w ciągu drugiego roku studiów 17 pkt. ECTS
  - w ciągu trzeciego roku studiów 10,5 pkt. ECTS
  - w ciągu czwartego roku studiów 4,5 pkt. ECTS
2. Wymogi terminowe przygotowania rozprawy doktorskiej pod kierunkiem promotora / opiekuna naukowego w ramach seminarium doktoranckiego:
  - pierwszy rok studiów – przygotowany konspekt pracy doktorskiej, przedyskutowany na seminarium katedry/zakładu;
  - drugi rok studiów – konspekt pracy doktorskiej przyjęty przez opiekuna naukowego i opracowany jeden rozdział dysertacji;
  - trzeci rok studiów – otwarty przewód doktorski;
  - czwarty roku studiów – złożenie rozprawy doktorskiej.
3. Doktorant zobowiązany jest do rejestrowania i dokumentowania swoich osiągnięć oraz składania w Sekretariacie Studiów Doktoranckich do dnia 30 września: Sprawozdania Doktoranta oraz Zaliczenia Praktyk Zawodowych.
4. Ostatecznym warunkiem ukończenia studiów jest pozytywna obrona rozprawy doktorskiej i uzyskanie stopnia doktora nauk ekonomicznych w dyscyplinie *ekonomia*.

§ 12

Efekty kształcenia, szczegółowy plan studiów doktoranckich, wykaz przedmiotów fakultatywnych (Moduł 3, Moduł 4, Moduł 5), program kształcenia, matryca efektów kształcenia stanowią załączniki do niniejszej Uchwały.

§ 13

Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i ma zastosowanie do cyklu kształcenia rozpoczynającego się w roku akademickim 2017/2018.

Przewodniczący Rady

dr hab. Marzanna Poniatończak, Prof. UwB

ZALĄCZNIKI:

ZALĄCZNIK 1. Efekty Kształcenia Studiów Doktoranckich w zakresie ekonomii

ZALĄCZNIK 2. Plan Studiów Doktoranckich dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych

ZALĄCZNIK 3. Wykaz przedmiotów fakultatywnych (Moduł 3, Moduł 4, Moduł 5)

ZALĄCZNIK 4. Program Studiów Doktoranckich

ZALĄCZNIK 5. Matryca efektów kształcenia